

BYK - p.

A. Wrocynska

M. Kiciński
19.10.12

Sprawozdanie z oceny własnej

– działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia
związane z projektowaniem misji i strategii wydziału (2012)

1. Opis

A. Misja

Czy wydział ma już sformułowaną misję?

Nie.

Podjęte zostały prace w ramach Instytutu nad sformulowaniem i zatwierdzeniem przez Radę IAiE misji oraz strategii Instytutu. Planowane zakończenie prac: grudzień 2012 r.

Jeśli nie, po udzieleniu odpowiedzi przechodzimy do działu B. Strategia.

Jeśli tak, udzielamy odpowiedzi na następujące pytania:

Kiedy misja wydziału została uchwalona przez Radę wydziału?

Kto (np. zespół powołany przez Radę? władze dziekańskie?) opracował misję wydziału?

Jakie analizy i konsultacje (w obrębie wydziału oraz zewnętrzne) zostały wykorzystane w pracach nad sformulowaniem misji?

Jakie główne cele – odzwierciedlające najważniejsze pożądane kierunki rozwoju wydziału – zostały zawarte w misji wydziału?

Czy i w jaki sposób zweryfikowano, czy misja wydziału sformułowana jest wiarygodnie i zrozumiale dla nauczycieli akademickich wydziału, studentów, administracji, kandydatów na studia, innych partnerów reprezentujących otoczenie społeczne?

Czy i w jaki sposób zweryfikowano, czy misja wydziału jest zgodna z misją Uniwersytetu Warszawskiego?

Czy od czasu przyjęcia misji wydziału poddawano ją weryfikacji i przeformułowaniu?

Jeśli tak, to kiedy i dlaczego?

B. Strategia

Czy wydział ma już sformułowaną strategię?

Nie.

Poszczególne jednostki (CESLA, OSA, EUROREG) sformułowały już swoje strategie, które jednak muszą przejść niezbędną weryfikację. Do tej pory nie udało się sformułować wspólnej strategii Instytutu, ale podjęte zostały prace, których zakończenie przewiduje się na grudzień 2012 r.

Jeśli nie, po udzieleniu odpowiedzi przechodzimy do działu C. Programy kształcenia.

Jeśli tak, udzielamy odpowiedzi na następujące pytania:

Kiedy strategia wydziału została uchwalona przez Radę wydziału?

Kto (np. zespół powołany przez Radę? zespół powołany przez władze dziekańskie?) współpracował z kierownikiem jednostki w przygotowaniu strategii wydziału?

Czy i jaki udział w pracach nad strategią wydziału miał wydziałowy zespół zapewniania jakości kształcenia?

Czy opracowując strategię wydziału przeprowadzono następujące analizy dotyczące otoczenia wydziału:

a) analizę uwarunkowań prawnych:

– zewnętrznych (znowelizowane Prawo o szkolnictwie wyższym, akty wykonawcze, uchwały PKA),

– wewnątrzuniwersyteckich (uchwały Senatu, statut, regulaminy studiów, zarządzenia Rektora itp.)?

b) analizę uwarunkowań ekonomicznych?

c) analizę uwarunkowań demograficznych oraz społeczno-kulturowych (np. spodziewany spadek lub wzrost liczby kandydatów na studia prowadzone przez wydział wynikający ze zmian demograficznych oraz przemian społeczno-kulturowych);

d) analizę uwarunkowań technologicznych (np. wymogi technologiczne niezbędne i pożądane do prowadzenia badań i realizacji programów kształcenia)?

e) analizę (z wykorzystaniem badań ankietowych, wywiadów) potrzeb i opinii kandydatów na studia, zewnętrznych partnerów społecznych (pracodawców, adresatów badań naukowych prowadzonych przez wydział itp.)?

f) analizę konkurencji zarówno w obrębie UW, jak i zewnętrznej?

g) inne (jakie?) analizy?

Czy w analizach tych jasno wskazano mocne i słabe strony wydziału w zestawieniu z jednostkami, które zostały uznane za konkurencyjne?

Czy opracowując strategię wydziału przeprowadzono następujące analizy dotyczące wydziału:

- a) analizę działalności naukowej (zakres badań naukowych obecny i pożądany, osiągnięcia naukowe, liczba grantów itp.)?
- b) analizę działalności dydaktycznej (programy kształcenia studiów I i II stopnia, studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych, ich popularność wśród kandydatów i jej uwarunkowania, problem spójności i wzajemnych odniesień programów kształcenia wewnątrz wydziału, oferta wymiany międzynarodowej, jakość obsługi studenta, liczba studentów stacjonarnych i niestacjonarnych; indywidualizacja studiów itp.)?
- c) analizę możliwości kadrowych (w odniesieniu do działalności naukowej i dydaktycznej)?
- d) analizę zasobów (sytuacja finansowa wydziału, kosztochłonność programów kształcenia, inwestycje niezbędne i pożądane itp.; stan infrastruktury, zasoby lokalowe, biblioteczne, laboratoryjne, informatyczne itp.)?
- e) analizę systemu zapewnienia jakości kształcenia?
- f) analizę wyników dotychczasowych akredytacji polskich i zagranicznych, parametryzacji, rankingów itp.
- g) analizę postrzegania wydziału przez otoczenie (stan obecny i pożądane zmiany, z uwzględnieniem pytań typu: czy studiowanie na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych przez wydział jest postrzegane przez samych studentów i otoczenie jako studiowanie na wydziale? czy opinie o poszczególnych kierunkach studiów są formułowane jako opinie o wydziale?)?
- h) inne (jakie?) analizy?

Czy w analizach tych jasno wskazano mocne i słabe strony wydziału w zestawieniu z jednostkami, które zostały uznane za konkurencyjne?

Czy ujęte w misji wydziału główne cele (pożądane kierunki rozwoju wydziału) zostały zawarte w strategii wydziału?

Czy strategia wydziału jasno formułuje główne cele jednostki, uwzględniając odpowiedź na pytanie, po czym poznamy, że zostały osiągnięte?

Czy drogę do osiągnięcia głównych celów wydziału rozpisano na etapy wraz z celami etapowymi i terminami ich realizacji?

Czy i w jaki sposób zweryfikowano, czy strategia wydziału jest zgodna ze strategią Uniwersytetu Warszawskiego?

Czy od czasu przyjęcia strategii wydziału poddawano ją weryfikacji i przeformułowaniu?

Jeśli tak, to kiedy i dlaczego?

C. Programy kształcenia

Jeśli wydział ma misję i strategię:

Czy przyjęta przez wydział koncepcja kształcenia na studiach I i II stopnia, studiach doktoranckich oraz na studiach podyplomowych realizuje misję Uniwersytetu Warszawskiego oraz misję wydziału?

Czy przyjęta przez wydział koncepcja kształcenia na studiach I i II stopnia, studiach doktoranckich oraz na studiach podyplomowych zgodna jest ze strategią wydziału oraz jak odnosi się do poszczególnych celów wskazanych w strategii wydziału?

Czy i w jaki sposób zweryfikowano zgodność wspomnianej koncepcji kształcenia z misją Uniwersytetu Warszawskiego, misją wydziału oraz strategią wydziału?

Jeśli wydział nie ma misji i strategii:

Czy koncepcja i cel programów kształcenia na studiach I i II stopnia, studiach doktoranckich oraz studiach podyplomowych zostały opracowane w oparciu o prowadzone przez wydział badania naukowe, analizę możliwości kadrowych i finansowych oraz potrzeb uczelni i partnerów społecznych (np. pracodawców, organizacji pozarządowych, samorządu lokalnego itd.).

Tak. Programy nauczania są oparte na możliwościach kadrowych Jednostek (CESLA, OSA, EUROREG) i związane z prowadzonymi badaniami. Przy formułowaniu programów było brane pod uwagę zapotrzebowanie na rynku pracy na wszechstronnie wykształconych absolwentów.

Czy ogólne cele kształcenia opracowano w oparciu o analizy przewidywanych możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów?

Tak.

Mimo że tracking absolwentów UW nie został zaimplementowany, jednostki wchodzące w skład IAiE starają się utrzymać kontakt z absolwentami organizując okazjonalne spotkania itp. Z tych kontaktów wynika, że np. absolwenci OSA i CESLA pracują m.in. w dziennikarstwie, Public Relations i reklamie, turystyce, dyplomacji, a także zajmują się tłumaczeniami i

działalnością edukacyjną, zaś absolwencie EUROREG w licznych instytucjach administracji publicznej i biznesie. Stosunkowa łatwość znajdowania zatrudnienia sugeruje, że programy studiów są dostosowane do oczekiwań rynku pracy.

Czy uwzględniono wizję miejsca absolwenta na rynku pracy określoną przy współpracy z nauczycielami akademickimi, studentami oraz partnerami społecznymi (jakimi?)

Tak. Wśród partnerów społecznych wymienić należy organizacje, w których część studentów odbywa staże zawodowe – Ambasadę Stanów Zjednoczonych Ameryki i Amerykańską Izbę Handlową w Polsce w przypadku OSA, Ambasady państw latynoamerykańskich, różne instytucje publiczne w przypadku CESLA, szereg jednostek administracji publicznej w przypadku EUROREG.

Czy dokonano analizy celowości prowadzenia studiów, w szczególności wskazując różnice w stosunku do innych oferowanych przez Uniwersytet Warszawski programów kształcenia, odznaczających się podobnie zdefiniowanymi celami i efektami kształcenia?

Tak. W szczególności:

CESLA:

Strategia dydaktyczna Centrum Studiów Latynoamerykańskich skierowana jest na kształcenie latynoamerykanistów, czyli wysoko kwalifikowanych specjalistów zdolnych poznawać, analizować, zrozumieć, interpretować, wyjaśniać i opisywać procesy zachodzące w społeczeństwach latynoamerykańskich i karaibskich. Centrum Studiów Latynoamerykańskich zainicjowało swoją działalność dydaktyczną w roku 1993 uruchomieniem pierwszych w Polsce latynoamerykańskich studiów podyplomowych. W 1994 roku uruchomiono latynoamerykańskie studia specjalizacyjne. Od 2001 roku jednostka, jako jedyna w ramach Uniwersytetu Warszawskiego, prowadzi studia drugiego stopnia na kierunku Kulturoznawstwo Ameryki Łacińskiej i Karaibów.

OSA:

W Uniwersytecie Warszawskim nie ma studiów porównywalnych do studiów oferowanych w OSA. Jest to jedyny kierunek kulturoznawczy prowadzony w języku angielskim i skoncentrowany na Stanach Zjednoczonych Ameryki. Studia w OSA są znacznie bardziej interdyscyplinarne niż studia anglistyczne (filologiczne), ponieważ obejmują m.in. zajęcia z zakresu politologii, socjologii, ekonomii, medioznawstwa i historii sztuki. Program studiów obejmuje szeroki zakres zajęć do wyboru, przez co przypomina studia MISH, ale pozostaje związany z jednym obszarem kulturowym.

EUROREG:

Studia w EUROREG z zakresu gospodarki przestrzennej są studiami II stopnia.

Proces dydaktyczny realizowany w trakcie trwania studiów ma charakter interdyscyplinarny, integrujący dorobek takich dyscyplin naukowych jak: geografia, ekonomia, organizacja i zarządzanie, socjologia, politologia, ochrona środowiska i statystyka.

Program kształcenia został opracowany w oparciu o prowadzone przez EUROREG liczne badania naukowe (w tym także w szerokim ujęciu międzynarodowym), analizę możliwości kadrowych i finansowych oraz potrzeb uczelni i partnerów społecznych (administracji publicznej).

Ogólne cele kształcenia opracowane zostały w oparciu o analizy przewidywanych możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów (kontakt z licznymi instytucjami administracji publicznej). Posiadana wiedza na temat funkcjonowania innych kierunków studiów o podobnym profilu skłania do wniosku o celowości prowadzenia studiów, w szczególności uwzględniając specyfikę, interdyscyplinarność, a także poziom kadry naukowej.

W ramach współpracy z Wydziałem Geografii i Studiów Regionalnych UW, EUROREG posiada wspólnie z tą jednostką zdefiniowane cele i efekty kształcenia, przy jednoczesnym autorskim programie kształcenia.

Program studiów obejmuje przedmioty wzajemnie skorelowane, tworzące spójną całość nakierowaną na uzyskanie założonych celów, w tym przede wszystkim przygotowanie przyszłych absolwentów kierunku do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy. Istotnym elementem, brany pod uwagę w procesie kształtowania programu zajęć jest liczba zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń – korespondujących z wiedzą teoretyczną przekazywaną studentom w procesie kształcenia. Punktem wyjścia do konstruowania programu studiów jest sylwetka absolwenta zawierająca założone efekty kształcenia. Główną miarą osiągniętych efektów kształcenia jest informacja zwrotna od absolwentów o ich karierze zawodowej po ukończeniu studiów, w tym w szczególności informacja dotycząca wykorzystywanych w praktyce umiejętności nabytych w trakcie kształcenia w EUROREG. Zgodnie z założonymi celami programu absolwenci w istotnej mierze są zatrudniani w jednostkach administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz firmach consultingowych, z którymi EUROREG prowadzi współpracę w ramach realizowanych projektów

badawczych, stąd też pośrednio pracodawcy oddziałują na realizowany program oraz biorą udział w określeniu efektów kształcenia.

Punkty ECTS, rozumiane jako miara wkładu pracy i zaangażowania studentów oraz czasu potrzebnego na zdobycie i opanowanie konkretnej wiedzy i umiejętności są przypisane do każdego przedmiotu, uwzględniając również wagę problematyki będącej przedmiotem zajęć.

Praktyki zawodowe w EUROREG są bardzo istotnym elementem kształcenia. Organizowane są corocznie w wymiarze 180 godzin, podczas których studenci z reguły uczestniczą w pracach badawczych Instytutu, prowadząc np. badania terenowe (ankiety, wywiady pogłębione). Dodatkowo mają możliwość odbywania staży w instytucjach publicznych – administracji rządowej, samorządowej oraz firmach prywatnych prowadzących komercyjną działalność badawczą związaną z programowaniem rozwoju, ewaluacją, pozyskiwaniem środków UE na programy rozwoju itp.

Warto wskazać, iż z racji specyfiki studiów w EUROREG (studia tylko II stopnia) znacząca część studentów jest już związana zawodowo bądź studiuje równoległe na innych kierunkach. W związku z tym mają oni już dość sprecyzowane oczekiwania, co do pożądanej wiedzy, co umożliwi bieżące i elastyczne reagowanie na kształtowanie programu zajęć. W taki sposób zostały wprowadzone elementy programowania rozwoju oparte na symulacjach komputerowych i realizowany jest od dwóch lat przedmiot dr Mikołaja Herbsta – zarządzanie miastem. Dodatkowo, w związku z sugestiami studentów planujemy podjęcie współpracy z Politechniką Warszawską i wprowadzenie do programu zajęć warsztatów technicznych związanych z konstruowaniem planów zagospodarowania przestrzennego. Nauczyciel akademicki stara się także – poza procesem dydaktycznym – angażować studentów w prowadzone przez siebie projekty badawcze.

W bieżącym roku (maj 2012) EUROREG przystąpił do ogólnopolskiej inicjatywy „Unia Uczelni na Rzecz Rozwoju Kierunku Studiów Gospodarka Przestrzenna”. Jest to formalne porozumienie siedemnastu polskich uczelni wyższych mające na celu podejmowanie szeroko rozumianych działań na rzecz m.in: utworzenia dyscypliny naukowej “gospodarka przestrzenna”, integrowania środowiska naukowo-dydaktycznego oraz zawodowego wokół spraw rozwoju wysokokwalifikowanych kadr dla gospodarki przestrzennej, doskonalenia procesu dydaktycznego z uwzględnieniem współczesnych światowych trendów kształcenia uniwersyteckiego, a także aktualnych i spodziewanych w przyszłości potrzeb praktyki, podejmowanie działań kształtujących pozytywny wizerunek absolwenta kierunku “Gospodarka przestrzenna” w środowiskach potencjalnych pracodawców.

Interdyscyplinarny charakter procesu dydaktycznego w Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych umożliwi zapoznanie studentów z interpretacją tych samych zjawisk i procesów z punktu widzenia różnych dyscyplin naukowych. Tym samym kształtuje w studentach krytyczne podejście do oceny rzeczywistości jak również zwiększa ich szanse na rynku pracy, otwierając szersze możliwości w kształtowaniu przyszłej kariery zawodowej. Jednocześnie w toku studiów przekazywanie wiedzy teoretycznej z jej praktycznym wykorzystaniem (w tym także z wykorzystaniem najnowszych rozwiązań informatycznych) przygotowuje studentów do podjęcia pracy zawodowej.

2. Dobre praktyki w ocenianej dziedzinie (rozwiązania sprawdzone i godne upowszechnienia).

CESLA:

Przy projektowaniu programu studiów zgodnie z wymogami ram kwalifikacji wykorzystano doświadczenia wybranych europejskich jednostek akademickich prowadzących studia II stopnia w zakresie studiów latynoamerykańskich, m. in. z Uniwersytetu Sorbony - Paris III, Uniwersytetu Salamanki oraz Uniwersytetu Wiedeńskiego. Również zapoznano się z programem studiów magisterskich najlepszych uniwersytetów w Ameryce Łacińskiej, w tym Narodowego Uniwersytetu Autonomicznego Meksyku (UNAM). Przydatne były również materiały powstałe w ramach europejskiego projektu Tuning.

CESLA prowadzi regularnie ankiety studenckie przygotowywane przez PEJK oraz własny system ankiet otwartych, pozwalających na swobodną ewaluację nie tylko zajęć dydaktycznych, ale także pracy Biura Spraw Studenckich oraz Biblioteki. Wyniki ankiet brane są pod uwagę podczas okresowego przeglądu programu kształcenia.

OSA:

Ocena zajęć

Ankiety studenckie są stosowane w OSA od roku akademickiego 2003-4, a od semestru letniego 2008-9 ankiety PEJK. Oceny studentów są brane pod uwagę przy okresowej ocenie pracowników. Niektórzy wykładowcy stosują ponadto własne ankiety z pytaniami o zawartość listy lektur i inne cechy prowadzonych zajęć. Zajęcia są okazjonalnie hospitowane przez

Dyrektora i Area Chairs (patrz dalej). W 2008-9 wprowadzono ankiety oceniające pracę Sekretariatu dla studentów i Biblioteki OSA.

Programowanie fakultetów / Area Chairs

Program studiów w OSA przewiduje szereg konwersatoriów do wyboru, które mogą zmieniać się z roku na rok. Część z nich jest prowadzona przez zaproszone osoby, np. z innych uczelni. Doboru tych zajęć oraz ustalenia obciążeń dydaktycznych dokonuje zespół złożony z dyrektora, kierownika toku studiów oraz przedstawicieli poszczególnych dziedzin wykładanych w OSA, tzw. Area Chairs, którzy są powoływani w sposób nieformalny na zebraniu pracowników akademickich Ośrodka. Zespół ten dba o szerokie spektrum tematyczne i związek poszczególnych zajęć z programem studiów, a także o wysoki poziom merytoryczny zajęć, w szczególności dokonując przeglądu sylabusów. Kryteria oceniania studentów są omawiane przez pracowników Ośrodka na ogólnych zebraniach o na spotkaniach zespołu Area Chairs.

System antyplagiatowy

Wszystkie prace dyplomowe przedstawiane w OSA oraz znaczna część prac semestralnych i innych prac zaliczeniowych jest sprawdzana pod względem oryginalności (braku plagiatu) z użyciem komercyjnej platformy antyplagiatowej turnitin.com. OSA opłaca roczną licencję, by korzystać z tej platformy, dysponującej dużą bazą tekstów w języku angielskim, wykorzystywanych do porównywania z pracami studentów (prace powstające w OSA są przygotowywane po angielsku).

EUROREG:

Naszym studentom oferujemy komfortowe warunki studiów.

Do dyspozycji jest bogaty wewnętrzny księgozbiór EUROREG zawierający ponad 3 000 pozycji książkowych i czasopism (w wersji papierowej i elektronicznej, krajowych i zagranicznych renomowanych wydawnictw) z zakresu specjalistycznej wiedzy o rozwoju regionalnym jak i pozycji kluczowych dla współczesnych nauk społecznych.

Nasi studenci mają również bieżący dostęp do kadry naukowej - możliwość konsultacji i porad ze strony ogólnopolskich autorytetów naukowych polityki regionalnej jak i krajowych ekspertów z dziedziny rozwoju regionalnego i polityki regionalnej.

Prowadzone przez nas ćwiczenia dla studentów oparte są na technice Problem Based Learning (uczenie się poprzez praktykę). Nasi studenci pracują w zespołach nad rzeczywistymi case'ami. Prowadzimy symulacje kontraktów sektora prywatnego oparte na rzeczywistych studiach przypadku, gry strategiczne, symulacje zarządzania projektami publicznymi. Ponadto naszych studentów włączamy w projekty badawcze prowadzone przez EUROREG.

3. Harmonogram działań w celu ulepszenia dotychczasowych lub [ew. oraz] przyjęcia nowych rozwiązań zapewniających i doskonalących jakość kształcenia w ocenianej dziedzinie.

W ramach Instytutu wdrożone zostały prace nad przyjęciem nowych rozwiązań w zakresie jakości kształcenia, w tym proces przygotowania misji i strategii Instytutu (planowane zakończenie prac w grudniu 2012 r.).

CESLA:

CESLA przygotowuje obecnie program studiów I stopnia oraz nowego programu studiów podyplomowych, który będzie jeszcze lepiej odpowiadał wymaganiom studentów oraz interesariuszy zewnętrznych.

OSA:

Oprócz działań opisanych w punkcie 2, dokonywanych regularnie, w rytmie semestralnym lub rocznym, w najbliższym roku OSA zamierza stworzyć nowy program studiów II stopnia ze względu na to, że z końcem roku akademickiego 2013-14 pierwsi absolwenci nowoutworzonych studiów I stopnia będą mogli starać się o przyjęcie na studia II stopnia. Konieczne jest stworzenie takiego programu studiów II stopnia, który będzie dostosowany do wiedzy i umiejętności zdobytych przez amerykanistów wykształconych w Ośrodku na poziomie licencjatu – program ten powinien uwzględniać różnice w przygotowaniu na poziomie licencjatów między naszymi absolwentami a absolwentami innych kierunków.

EUROREG:

1. Wprowadzenie przedmiotu technicznego z zakresu planowania przestrzennego we współpracy z Politechniką Warszawską 2013/2014;
2. Rozpropagowanie autorskiej koncepcji oceny ewaluacyjnej pracowników naukowo-dydaktycznych i wśród innych jednostek UW 2012/2013.

4. Załączniki (pomocne UZZJK w pracach nad sprawozdaniem z oceny własnej w skali całej uczelni).

Uwaga: załączniki nie będą publikowane wraz ze sprawozdaniem.

Cele kształcenia na studiach I i II stopnia (wyimek z wniosków o prowadzenie kierunku studiów: Studia amerykańskie – kulturoznawstwo Stanów Zjednoczonych)

Sprawozdanie, opracowane przez Instytutowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia, zostało zaakceptowane przez Dyrektora IAiE w dniu 15.10.2012.

Podpis Dyrektora IAiE
UNIwersytet Warszawski
Instytut Ameryki i Europy
Dyrektor

Prof. dr hab. Janusz Hryniewicz

Podpis Przewodniczącej IZZJK

